SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/3055
Dok.nr:	26/14665
Arkiv:	FA-Q24
Saksbehandler:	Kristine Røiri
Dato:	02.06.2026

Sortland torg- avklaring rundt opparbeidelse og infrastruktur

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 076/26	Formannskapet	17.09.2026
PS - 064/26	Kommunestyret	24.09.2026

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

- Det avsettes midler i budsjettregulering 2 til prosjektering av ny pumpestasjon og tilhørende vann- og avløpsinfrastruktur på torget
- Midlene finansieres ved å omdisponere midler avsatt til dette prosjektet i økonomiplan for 2027.
- Videre planlegging av utforming og overflater på Sortland torg avventes til omfanget av infrastrukturarbeidet er avklart.
- Kommunedirektøren kommer tilbake med egen politisk sak når omfang, kostnader og løsninger for infrastrukturen er nærmere avklart.

Nye opplysninger

Formannskapet behandling - 17.09.2026 - PS-076/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:
Kommunedirektørens innstilling vedtatt.

Formannskapet PS - 076/26 VEDTAK:

- Det avsettes midler i budsjettregulering 2 til prosjektering av ny pumpestasjon og tilhørende vann- og avløpsinfrastruktur på torget

- Midlene finansieres ved å omdisponere midler avsatt til dette prosjektet i økonomiplan for 2027.

- Videre planlegging av utforming og overflater på Sortland torg avventes til omfanget av infrastrukturarbeidet er avklart.

- Kommunedirektøren kommer tilbake med egen politisk sak når omfang, kostnader og løsninger for infrastrukturen er nærmere avklart.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Kommunestyret behandlet i april-25 skisseprosjekt for Sortland torg og besluttet å utsette videre behandling i påvente av avklaring om Gaia-prosjektet. I september -25 besluttet kommunestyret ikke å gå videre med museumsbygget. Nå fremmer administrasjonen ny sak om torget, der nye momenter har kommet inn, som må sees i sammenheng med fremdrift og utforming av gjenbrukstorget.

Det avdekket et betydelig behov for utskifting av teknisk infrastruktur på torget, og det er allerede vedtatt å gjennomføre utskifting av pumpestasjon i 2027. Dette innebærer også fornyelse av vann- og avløpsanlegg i området.

Administrasjonen anbefaler at kommunen nå prioriterer miljøkartlegging, prosjektering av infrastrukturen på torget for å kartlegging omfang, løsning og kostnader for utskifting av pumpestasjon og VA- anlegg under bakken. Det anbefales at utforming og innhold i overflaten på torget avventes til VA prosjektet er kartlagt.

FAKTA I SAKEN

Bakgrunn

<u>Gjenbrukstorget - overflaten</u>

Sortland torg er et sentralt utviklingsområde og en nøkkel i arbeidet med å styrke sentrum. I 2025 ble det lagt frem et skisseprosjekt for et *Gjenbrukstorg* basert på minimale inngrep i eksisterende strukturer, bruk av gjenbruksmaterialer og et tett samarbeid med næringsliv og lokalsamfunn. Torgprosjektet bygget opp under målet i Kommuneplanens samfunnsdel "I LAG om fremtidas Sortland – raus, attraktiv og bærekraftig"

Skisseprosjekt for gjenbrukstorget , som ble politisk behandlet i april- 25, forutsatte at man *ikke* skulle gjøre større inngrep i grunnen. Målet var å holde kostnadene så lave som mulig samtidig som prosjektet bygget på bærekraftsprinsippene. Kommunestyret vedtok å *utsette saken* og se den i sammenheng med Gaia-prosjektet som var planlagt på torgpiren. Denne forutsetningen er nå bortfalt, da det er vedtatt og ikke bygge Gaia Museumsbygg i oktober- 25. Det er nå naturlig å fremme en ny sak om torget.

<u>Infrastruktur under bakken</u>

Enhet for infrastruktur har vurdert behovet for oppgradering av pumpestasjonen på torget. Tilstanden på pumpestasjonen er svært dårlig. Videre vedlikehold anses ikke som økonomisk forsvarlig, blant annet på grunn av lekkasjer.

I sak PS-099/25 ble det vedtatt å fremskynde utskiftingen fra tiltaksplanen i 2027 til 2026, ettersom pumpestasjonen har vært ute av drift siden juni 2025. I behandling av budsjett og økonomiplan for 2026–2029, bare 6 uker senere, ble tiltaket likevel forskjøvet til 2027, til tross for det tidligere vedtaket om oppstart i 2026.

Ved utskifting av pumpestasjonen vil det samtidig være nødvendig å rehabilitere ledningsnettet. Dette har overskredet sin forventede levetid, og det oppstår hyppige tilbakeslag i næringsbygg i området.

Politiske vedtak i saken:

- K-sak 046/24. datert 20.06.24 anbefales det videre utredning av Gaia museumsbygg på torgpiren.
- K-sak 039/24. Budsjettregulering 2/24; det blir bedt om å utrede kostnader til etablering av et lekeplassanlegg med gummidekke på torget
- FS sak 156/24. Skisseprosjekt for torget tas til orientering og det bes om at kommunedirektøren kommer tilbake med en sak som beskriver blant annet kostnader,
- K-sak 040/25. Datert 24.04.25 Foreløpig skisseprosjekt» utsettes til etter september 2025 og sees i sammenheng med at forprosjektet Gaia museumsbygg
- KS-sak 088/25. Datert 30.10.25. Kommunestyret vedtok å *ikke* gå videre med prosjekt om å bygge GAIA Museum.
- KS-sak 099/25. Datert 30.10.2025. Kommunestyret vedtok å flytte bytte av pumpestasjonen fra tiltaksplanen i 2027 til 2026.
- KS-sak 124/25. Datert 11.12.2025. Kommunestyret vedtok i budsjett og økonomiplan at pumpestasjon torget har oppstart 2027.

Fakta i saken

- Pumpestasjonen på torget skal skiftes ut og er prioritert tiltak i økonomiplan for 2027
- Tilhørende vann- og avløpsanlegg er i dårlig teknisk stand og må fornyes
- Hovedtraséer for VA krysser torgarealet
- Tiltakene vil medføre oppgraving av store deler av torget

Det innebærer at:

- Tidligere forutsetning om minimale inngrep ikke lenger er gyldig
- Det er usikkerhet knyttet til grunnforhold og mulig forurensning
- Samlet tiltaksbehov og kostnader ikke er tilstrekkelig avklart

Illustrasjonen til venstre viser gjenbrukstorget. Kartet til høyre viser VA-strukturen på torget. Pumpestasjonen er markert med A.

VURDERING

1. Riktig rekkefølge på tiltak.

Det er ikke hensiktsmessig å gå videre med opparbeidelse av torget før nødvendig VA-infrastruktur er avklart og prosjektert. Å etablere nye overflater før oppgraving vil medføre risiko for dobbeltarbeid og unødvendige kostnader.

2. Behov for oppstart nå

Dersom selve arbeidet skal gjennomføres i 2027, vil prosjektering, miljøkartlegging og avklaringer av tekniske løsninger kreve betydelig tid. Det er derfor nødvendig å starte dette arbeidet allerede i 2026 for å sikre realistisk fremdrift og gjennomføring i 2027.

3. Beslutningsgrunnlag.

Det foreligger i dag ikke tilstrekkelig grunnlag til å fastsette endelig omfang, vurdere kostnader eller ta

stilling til videre utforming av torget. Dette må avklares gjennom teknisk prosjektering og miljøkartlegging av grunnforhold.

4. Videre utvikling av torgets utforming på overflaten
Skisseprosjektet for gjenbrukstorget gir et godt utgangspunkt. Når infrastrukturen er avklart, vil kommunen stå friere til å videreutvikle prosjektet på overflaten, tilpasse ambisjonsnivå og omfang, vurdere nye løsninger. Bred medvirkning og god politisk forankring skal sikres i prosessen.

Personalmessige forhold
Kommunen har egne prosjektledere på enhet for Infrastruktur som kan lede prosjektet. Det må benyttes ekstern fagkompetanse i forbindelse med miljøkartlegging og prosjektering av tekniske anlegg.

Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Medvirkning er aktuelt i forhold til utforming og innhold av torgets overflate. Det brede medvirkningsarbeidet som er gjort i forhold til tidligere skisseprosjekt for torget, skal videreføres i eventuell omarbeidelse av torgprosjektet. Medvirkning i forbindelse med miljøkartlegging og prosjektering av infrastruktur under bakken, er lite aktuelt.

Økonomiske forhold
For å få et bedre grunnlag for investeringer og gjennomføring og tiltak på torget i 2027, ber kommunedirektøren om at det avsettes 3 millioner i budsjettrevisjon 2. Midlene benyttes til gjennomføring av miljøkartlegging og oppstart prosjektering av infrastrukturen knyttet til pumpestasjonen på torget. Midlene tas fra avsatte midler til pumpestasjon for 2027.

Folkehelse
Gode vann- og avløpssystem er avgjørende for folkehelsen og utskifting av anlegget som inkluderer pumpestasjonen er derfor svært positivt i et folkehelseperspektiv. En opparbeidelse av et inkluderende torg som legger til rette for lek og aktivitet, grøntstruktur, torgaktivitet og gode møteplasser vil bidra positivt til folkehelsen.

Klima-, miljø- og naturforhold
En miljøkartlegging av torget, vil gi et nødvendig kunnskapgrunnlag for opprydding av eventuelle forurensede masser som ligger i fyllingen, som er svært positivt i et miljøperspektiv. Et opparbeidet torg, bidrar til en mer attraktiv by, som igjen kan føre til at flere går og sykler og lar bilen stå.

KONKLUSJON
Politikere har etterspurt ny sak om Sortland torg, etter at saken om gjenbrukstorget ble utsatt i april-25. Behovet for utskifting av kritisk infrastruktur gir et klart behov for å justere retning og fremdrift i forhold til det det var lagt opp til i sak om gjenbrukstorget. Kommunedirektøren anbefaler at kommunen nå prioriterer oppstart av prosjektering og miljøkartlegging i 2026, med sikte på gjennomføring av infrastrukturtiltak i 2027.

Ferdigstillelse av torget inkluderer også nye overflater og innhold på torget. Her er det allerede gjort mye arbeid som det kan bygges videre på. Dette vil gi et viktig og etterlengtet opprusting av byens viktigste møteplass i hjertet i Sortland og løse utfordringene knyttet til vann og avløp.

Kommunedirektøren vil komme tilbake med egen politisk sak når omfang, løsninger og kostnader er tilstrekkelig avklart. Dette vil gi et solid beslutningsgrunnlag for videre utvikling av Sortland torg.